

čeprav je organiziranost te službe na visoko kakovostni ravni. Zakaj se slovenski planinec pred odhodom v planine ne bi mogel zavarovati in s tem prevzeti nase (in na zavarovalnico) vsaj del stroškov GRS, če že ne vseh?

Alpinizem in odprave v tuja gorstva sta dejavnosti, ki zaradi kakovosti in odmevnosti kar kličeja po marketinški organiziranosti. Ustanovitev planinskega poola bi bila ena od rešitev. Dokler še ne bo uresničena, je seveda kar smotno, da tudi PZS primakne svoj klobuk pri delitvi sredstev, ki se nabirajo iz akcije Podarim – dobim.

Pa še beseda, dve o publicistični dejavnosti.

Planinski vestnik, lokalna društvena glasila in vse tiste edicije, ki jih PV ponuja na zadnjih straneh, še ne moremo imenovati slovenska planinska publicistika. Zakaj ne? Planinski vestnik je še vedno preveč nestrukturirana revija, ki daje prevelik poudarek nekaterim temam (odprave, alpinistični dosežki) in premalo tistim, ki bi utegnile zanimati širši planinski avditorij.

KAJ POGREŠAMO NA STRANEH PV

- Rubriko s pregledom planinskega tiska iz sosednjih dežel.
- Primerjalne članke, recimo med Slovenijo in Avstrijo, na določeno temo (organiziranost društev, delovanje postojank, delovanje zveze, vrste in razširjenost tiska ipd.).
- Rubriko, posvečeno planinski opremi: – tematski članki o planinski opremi (čevlji,

nahrbtnik, cepin, palice ipd.) – upoštevanje domače in tuje strokovne literature;

– predstavitev nove planinske opreme (lahko tudi v sodelovanju s proizvajalcem) – npr. spalne vreče za planince – za prenočevanje v planinskih kočah;

– seznam potrebne opreme za tipično turo (recimo, Sto žensk na Triglav) ipd.

• PV bi moral razviti zaokrožene rubrike, ki bi jih dopolnjeval na podlagi rezultatov anket med bralci ter upoštevajoč novosti na tržišču in razvoj publicistike v razvitejših deželah.

PV bi moral negovati tudi odnos s svojimi sodelavci: najprej s točno opredeljenimi rubrikami, s tehničnimi navodili za pripravo prispevkov, ne pa, da jih povpraša o številki žiro računa in o tem, ali bodo in komu bodo odstopili svoj honorar. Začeti se bo moral marketinško obnašati, sicer obstaja možnost, da bo ob razmeroma nizki nakladi živoraril in mu nikakor ne bo uspelo med naročnike (in bralce) pritegniti tistega števila planincev, ki bi ga sicer lahko.

PZS bi morala biti tista strokovna planinska organizacija, ki bi morala spodbuditi podjetnike, da bi se usmerili v planinsko dejavnost. Sprašujemo se lahko, koliko časa bomo planinci, predvsem pa alpinisti, morali hoditi po opremo v tujino. Brez dvoma bi se našel kdo, ki bi ob pomoči PZS tvegala in odprl trgovino s planinsko in alpinistično opremo v Ljubljani, Mariboru, Celju, Bohinju, Kranjski Gori, Bovcu in še kje.

Nanizal sem kar nekaj pobud; upam, da bo vsaj na katero od njih odziv.

KAJ POTREBUJEMO ZA PLANINSKO TURO

OPREMA ZA VSAKDANJO RABO

BOŽO JORDAN

V PZS imamo osnovno vzgojno akcijo, imenovano **planinska šola**, kjer zvmemo marsikaj tudi o planinski opremi. Ko smo pred leti pripravljali gradivo za izdajo knjige **Planinska šola** (1977, 1983), je na koncu zapisan pomnik o izbiri planinske opreme.

Opremo si izberemo glede na nameravano turo (gričevje, hribovje, sredogorje, visokogorje), njeno **težavnost** in **čas**. Raje vzemimo s seboj več kot premalo, ker ne vemo, na kaj naletimo na turi. Več gorskih nesreč je bilo zaradi neprimerne in nezadostne opreme kot pa zaradi lakote.

Pomni: z zadostno opremo lahko dosežemo več in varneje kot slabo opremljeni!

Poglejmo si, kako opremljeni gremo v hribovje nekako do višine 1000 metrov (Boč 980 m, Gora Oljka 734 m) v letnih razmerah! S seboj

vzamemo perilo (majico brez rokavov, spodnje kratke hlače, oboje trikomacco); športno srajco iz lažje tkanine, lahko gremo tudi v športni majici; hlače iz lahke tkanine (pumparice ali dolge hlače), ki so v vročih dneh lahko tudi kratke (sonce – opekline) in se dajo podaljšati; dokolenke k pumparicam, kratke nogavice k dolgim hlačam; za visoke čevlje imejmo vedno dva para nogavic; pri hoji nastaja med kožo in čevljem trenje, ki ga moramo uničiti, raje z drgnjenjem nogavice ob nogavico, ne pa ob kožo; nogavica ob koži naj bo bombažna, druga iz volne (domače); čevlje, lahke visoke z nabričeno gumo iz nepremočljivega usnja (rosa, dež), lahko tudi nizke čevlje (copate) z nabričeno gumo (debelejši podplati); srednje debel pullover za večerne in jutranje ure (npr. novo: sintetični velur); vetrovko, ki lahko nadomesti tudi pullover in vzdrži vsaj malo močje; zdaj je iz goretexta (laminati/sintetične membrane ali iz domačih mikroporoznih tkanin porotex, kran-

tex); volneno kapo ali kaj iz sukna s senčnikom; **nahrbtnik**, ki naj bo dober za nošenje, manjši, nepropusten, v njem pa so ogrinjalo za dež ali zlojliv dežnik, čutara ali termovka, rezervna srajca, majica (potenje!), žepna svetilka (na glavna), palici za hojo (zložljivi), **ročna lekarna**, **vedno(!)** zemljevid, vodnik, kompas; copate, če bomo v koči, morda še trenirko.

Ne pozabi na dokumente: na izkaznice (osebno, planinsko, zdravstveno), dnevnik pot, svoj dnevnik, blazinico, da boš lahko kaj žigosal, šivanko s sukancem, varnostne sponke.

Pozimi pa smo opremljeni takole: čevlji iz nepremočljivega usnja, danes že iz umetnih mas; pumparice iz debelejšega volnenega blaga; volnene dokolenke ali nadkolenke in kratke nogavice; srajca iz flanele; perilo, toplo, majica z rokavi (npr. exotex, vpija znoj), dolge spodnje hlače; pullover, debel in tanjši; bunda s kapuco ali vetrovka; rokavice, volnene s prevleko; volnena kapa (različne izvedbe) ali vsaj ščitniki za ušesa; nahrbtnik, večji, v njem je rezervno perilo, majica, srajca, rezervne nogavice, gamaše, rokavice; turne smuči (kak rezervni del, izvijač...), smučarske palice, lahko z večjimi krplicami, tudi če gremo peš, so dobra opora pri hoji.

Za sredogorje, nekako od 1000 do 2000 metrov, moramo poleti še dodati (Storžič, Raduha, Pecca...) rezervno srajco in majico, rokavice (hitre temperaturne spremembe!), vetrovko s kapuco, kompas, po možnosti še višnomer, zemljevid in vodnik.

Če nameravamo prenočiti, vtaknimo v nahrbtnik še lastno rjuho – spalno vrečo.

In pozimi: rezervno perilo za enkratno preobleko, dodatni pullover, očala (sončna ali snežna), kremo proti opeklinam (sonce!), bivač vrečo, kuhalnik, vžigalice, cepin, dereze, vrv (krplje), lavinsko vrvico, žolno, pse ali krzno za smuči, smučarske palice za hojo ali cepin.

To opremo potrebujemo tudi za visokogorje, ki je nad 2000 metrov (Ojstrica, Grintovec, Triglav, Jalovec), in sicer za naše in tuje Alpe.

Vedeti pa moramo, da so v Zahodnih Alpah poleti za naše pojme skoraj povsod zimske razmere in za hojo po nadelanih poteh se bomo v večini primerov opremlili tako kot za sredogorje pozimi. Cepin bomo vzeli, če vemo, da bomo prečili kaka snežišča. Za manjša snežišča je dobro imeti s seboj »žabice« ali vsaj jakleno špico. Če bomo vodili mladino, je dobro na skupino nesti vrv. Ne pozabimo na kompas!

Za zimske razmere pa je treba posvetiti vso pozornost obleki in obutvi. Čevlji naj bodo večji, da bomo vanje obuli najmanj dva para nogavic; čez debel pullover nosimo bundo s kapuco, da se ubranimo ledenemu mrazu. Nikakor pa ne smemo pozabiti očal in zaščite, ki varuje ustnice, lične in nosne kosti.

Še enkrat torej:

Osebnna oprema: perilo, nogavice, hlače, pullover, čevlji, pokrivalo, šal, vetrovka, bunda, rokavice (prevleke), pelerina, dežnik, obleka proti dežju, rezervno perilo, copati, dokumenti, beležka, pisalo.

Druga oprema: nahrbtnik, žepni nož, čutara ali termovka, rjuha, bivač vreča, spalna vreča, toaletni pribor, toaletni papir, robci, **komplet prve pomoči**.

Tehnična oprema: pomožna vrvica, vponke (bolje komplet pas), palici, cepin, dereze, krplje, lavinska vrvica (lavinska žolna), zaščitna očala, kreme, vodnik, zemljevid, kompas, višnomer, sveče, vžigalnik ali vžigalice (vetrne), kuhalnik s posodo, fotoaparat s filmi, daljnogled, pa morda še kaj.

Onesnaženost jezer v TNP

Z majhno zamudo bi rad opozoril na rezultate raziskav rastlinskega sveta v jezerih Triglavskega narodnega parka (Makrofiti v jezerih Triglavskega narodnega parka. Biološki vestnik 38 (1): 1–14, 1990), ki so jih opravili strokovnjaki Inštituta za biologijo in Oddelka za biologijo Univerze v Ljubljani ter Inštituta za botaniko in botaničnega vrta iz Beograda.

V Triglavskih jezerih, Dupeljskem jezeru in Jezeru v Lužnici ni makrofytov oziroma so prisotni le poredko, na podlagi česar jih lahko uvrstimo v kategorijo ultraoligotrofnih jezer. To pomeni, da je v njih izjemno malo hranilnih snovi oziroma jezera niso onesnažena. V Krnskem jezeru je prisotnost nekaterih dristavcev znak povečane eutrofizacije – dotoka hranilnih snovi (oligomezotrofno jezero).

Največje število makrofitskih vrst so ugotovili v Bohinjskem jezeru. Obilica pritokov in nerešeno vprašanje kanalizacije povzročajo povečano vsebnost hranilnih snovi, kar omogoča obilnejšo rast rastlin. Zabeležili so 16 vrst, vrstna sestava pa kaže, da je Bohinjsko jezero mezotrofni tip jezera, kar pomeni, da je že precej onesnaženo.

Floristični pregled jezer je tako pokazal, da se v nekaterih že kažejo posledice onesnaževanja okolja. Teško pa je reči, ali je vzrok atmosferski vnos (onesnažen zrak) ali gre za kvarni vpliv turizma. Za odgovor na to bodo potrebne nadaljnje raziskave.

V vsakem primeru moramo planinci posvetiti večjo skrb odpadnim vodam iz planinskih postojank.

Igor Maher